

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKESČIŲ ADMINISTRAVIMO ĮSTATYMO NR. IX-2112 1041, 146, 148, 151, 152, 155, 156 IR 159 PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. 25-19619(2)

Lietuvos vandens tiekėjų asociacija (toliau – Asociacija), atstovaudama savo nariams – viešiesiems geriamojo vandens tiekėjams ir nuotekų tvarkytojams, susipažinusi su Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos parengtu Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 1041, 146, 148, 151, 152, 155, 156 ir 159 pakeitimo įstatymo projektu Nr. 25-19619(2) (toliau – Projektas), teikia šį pasiūlymą:

Šiuo metu galioja mokestinių ginčų, kylančių iš Lietuvos Respublikos mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo, *privaloma* ikiteisminė nagrinėjimo procedūra. *Privalomą* ikiteisminę mokestinių ginčų nagrinėjimo procedūrą siūloma nustatyti ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos parengtu Lietuvos Respublikos mokesčio už valstybinius gamtos išteklius įstatymo Nr. I-1163 pakeitimo įstatymo projektu Nr. 26-4409. Taigi, mokesčio mokėtojai, nesutinkantys su aplinkosauginių mokesčių administratoriaus sprendimais, negali išvengti bylinėjimosi Mokestinių ginčų komisijoje (toliau – MGK) išlaidų. Atsižvelgdami į tai, siūlome papildyti Projektą nauju straipsniu, suteikiančiu MGK įgaliojimus priteisti mokesčių mokėtojui bylinėjimosi išlaidas tais atvejais, kai MGK, išnagrinėjusi mokestinį ginčą, visiškai ar iš dalies patenkina mokesčių mokėtojo skundą. Toks teisinis reguliavimas sustiprintų efektyvią mokesčių mokėtojų teisių apsaugą ir užtikrintų teisingumo principo įgyvendinimą ikiteisminėje ginčų nagrinėjimo stadijoje.

Šiuo metu galiojantis teisinis reguliavimas lemia situaciją, kai mokesčių mokėtojas, net ir pagrįstai ginčydamas neteisėtus ar nepagrįstus mokesčių administratoriaus sprendimus, privalo pats padengti būtinas išlaidas teisei pagalbai, nors ginčas išsprendžiamas jo naudai. Tokia praktika iš esmės perkelia neteisėtų administracinių sprendimų finansinę naštą mokesčių mokėtojui ir gali atgrasyti jį nuo teisės veiksmingai ginti savo interesus ypač sudėtingesniuose ar didesnės apimties mokestiniuose ginčiuose.

Įtvirtinus galimybę MGK priteisti bylinėjimosi išlaidas, būtų atkurtas šalių procesinis balansas ir sudarytos sąlygos realiai, o ne formaliai, pasinaudoti teise į veiksmingą teisinę gynybą. Be to, toks pakeitimas skatintų mokesčių administratorių atsakingiau ir kruopščiau priimti sprendimus, žinant, kad nepagrįstų ar neteisėtų sprendimų atveju valstybei gali tekti atlyginti mokesčių mokėtojo patirtas išlaidas.

Manome, kad bylinėjimosi išlaidų priteisimas ikiteisminėje stadijoje prisidėtų prie procesinio ekonomiško principo įgyvendinimo, nes mokesčių mokėtojai būtų labiau motyvuoti ginčus baigti MGK, nesikreipiant į teismą vien tam, kad būtų atgautos patirtos išlaidos. Tai leistų sumažinti administracinių teismų darbo krūvį ir paskatintų ginčų sprendimą ankstesnėje, efektyvesnėje stadijoje.

Pastebime, kad Europos Sąjungos Teisingumo Teismas (toliau – ESTT) byloje C-228/24 UAB „Nordecurrent Group“ prieš Valstybinę mokesčių inspekciją priėmė 2025 m. balandžio 3 d. sprendimą būtent pagal MGK kreipimąsi, kas reiškia, kad ESTT ją laikė institucija, turinčia teisę kreiptis dėl prejudicinio sprendimo — taigi atitinkančia „teismo“ kriterijus pagal ES teisę.

Be to, plačiau argumentus, kodėl turėtų būti numatytas MGK patirtų proceso išlaidų atlyginimas, žr. Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2021 m. kovo 19 d. nutarime Nr. KT45-A-N3/2021.

Atsižvelgiant į tai, siūlome Projektą papildyti nauju straipsniu:

„9¹ straipsnis. Įstatymo papildymas 159¹ straipsniu.

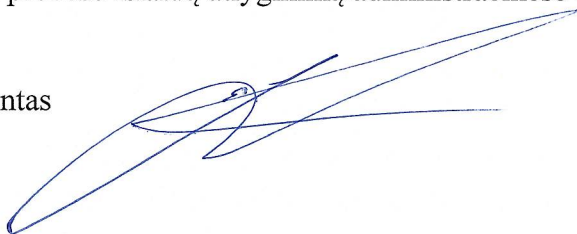
Papildyti Įstatymą 159¹ straipsniu ir jį išdėstyti taip:

„159¹ straipsnis. Proceso išlaidų atlyginimas mokestinių ginčų komisijoje

1. Mokestinių ginčų komisija, išnagrinėjusi mokestinį ginčą ir visiškai ar iš dalies patenkinusi mokesčių mokėtojo skundą, mokesčių mokėtojo prašymu sprendžia proceso išlaidų atlyginimo klausimą.

2. Proceso išlaidų atlyginimui, jų rūšims, priteisimo sąlygoms, dydžio nustatymo kriterijams ir paskirstymui mutatis mutandis taikomos Administracinių bylų teisenos įstatymo nuostatos, reglamentuojančios proceso išlaidų atlyginimą administracinėse bylose.“.

Asociacijos prezidentas

Eimantas Kirkliuskas